บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารความเสี่ยงของหัวหน้างานโรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารความเสี่ยง ศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลและแรงจูงใจที่มีผลต่อการบริหารความเสี่ยงของหัวหน้างานในโรงพยาบาลชุมชนจังหวัดขอนแก่นตลอดจนปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการบริหารความเสี่ยงของหัวหน้างานในโรงพยาบาลชุมชนจังหวัดขอนแก่น มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

3.1 รูปแบบการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross-Sectional Descriptive Research) เพื่อศึกษาการบริหารความเสี่ยงและศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลแรงจูงใจที่มีผลต่อการบริหารความเสี่ยงของหัวหน้างานในโรงพยาบาลชุมชนจังหวัดขอนแก่น

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวออย่างที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้คือ หัวหน้างานที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดขอนแก่น จำนวน 20 แห่ง ประกอบด้วย กลุ่มการพยาบาล กลุ่มงานเวชปฏิบัติครอบครัวและชุมชน ฝ่ายบริหารงานทั่วไป กลุ่มงานเทคนิคบริการงานชันสูตรโรค แผนกผู้ป่วยนอก งานอุบัติเหตุฉุกเฉิน งานห้องคลอด งานห้องผ่าตัด แผนกผู้ป่วยใน หน่วยจ่ายกลาง และงานทันตกรรมจำนวน 240 คน (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น, 2553)

3.2.2 กลุ่มตัวอย่างและขนาดตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ หัวหน้างานที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 20 แห่ง โดยใช้วิธีการคำนวณขนาดตัวอย่างเพื่อประมาณค่าเฉลี่ยประชากรในกรณีที่ทราบประชากร ใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างของ (อรุณ จิรวัฒน์กุล และคณะ, 2550) ดังนี้

สูตร
$$n = \frac{NZ_{\frac{\alpha}{2}}^2 \sigma^2}{e^2(N-1) + Z_{\frac{\alpha}{2}}^2 \sigma^2}$$

เมื่อ n = จำนวนขนาดตัวอย่าง

N = ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ หัวหน้างานที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 240 คน

$Z_{\frac{\alpha}{2}}$ = ค่ามาตรฐานใต้โค้งปกติ ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95 % ($Z_{\frac{\alpha}{2}}$ หรือ $Z_{0.025}$ = 1.96)

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ที่ยอมให้เกิดขึ้นซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดให้ความคลาดเคลื่อนของค่าเฉลี่ยที่ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างแตกต่างจากค่าเฉลี่ยของประชากรเท่ากับ 0.05

σ = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งผู้วิจัยเลือกใช้ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการศึกษาวิจัยของกัมปนาท บุญทอง (2547) ที่ศึกษาเรื่องการบริหารความเสี่ยงโครงสร้างด้านกายภาพ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของหัวหน้างานในโรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดสกลนคร เนื่องจากประชากรที่ศึกษาและบริบทที่ศึกษามีความคล้ายคลึงกันคือศึกษาการบริหารความเสี่ยงของหัวหน้างานในโรงพยาบาลชุมชนเช่นกันดังนั้นน่าจะมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากรที่ศึกษาไม่แตกต่างกันมากโดยพบว่ามีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบริหารความเสี่ยงโครงสร้างด้านกายภาพ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของหัวหน้างานในโรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดสกลนคร เท่ากับ 0.50

แทนค่าในสูตรได้ดังนี้ = $\frac{240 \times (1.96)^2 \times (0.50)^2}{0.05^2(240-1) + (1.96)^2(0.50)^2}$

n = 147. 97

ขนาดตัวอย่าง = 148 คน

ดังนั้น ขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เท่ากับ 148 คน

3.2.3 การสุ่มตัวอย่าง

ทำการสุ่มตัวอย่างจากหัวหน้างานที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดขอนแก่นโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) ตามขั้นตอน (บุญชม ศรีสะอาด, 2538) ดังนี้

3.2.3.1 นำรายชื่อหัวหน้างานที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชนจังหวัดขอนแก่นในแผนกที่ศึกษา ทั้งหมดจำนวน 240 ราย มาเรียงลำดับตามรายชื่อตามลำดับตัวอักษร

3.2.3.2 หาช่วงของการเลือกตัวอย่าง โดยใช้สูตร I = N/n

เมื่อ I = ช่วงของการเลือกตัวอย่าง
N = จำนวนประชากรทั้งหมด
N = จำนวนขนาดตัวอย่าง

แทนค่า I = 240 / 148
= 1.62 ปัดเป็น 2

3.2.3.3 สุ่มตัวอย่างเพื่อหาตำแหน่งเริ่มต้นของตัวอย่างแรก (Random Start)โดยนับเป็นตัวอย่างที่ 1

3.2.3.4 สุ่มหาตำแหน่งเริ่มต้น (Random Start: R) โดยวิธีสุ่มอย่างง่ายจากตัวเลขที่อยู่ในช่วงระยะห่างของการสุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้ตำแหน่งที่ 2 จากนั้นเลือกตัวอย่างในลำดับถัดไป โดยมีช่วงห่างของแต่ละตัวอย่างเท่ากับระยะห่างของการสุ่ม (2,4,6...,...,...,In+2) ในกรณีที่การสุ่มตัวอย่างในรอบแรกยังได้จำนวนตัวอย่างไม่ครบตามขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้ ทำการสุ่มใหม่ในรอบต่อไป โดยนำรายชื่อประชากรที่เหลือมาจัดเรียงใหม่แล้วคำนวณหาช่วงระยะห่างของการสุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรที่เหลือ (I) หลังจากนั้นก็สุ่มหาตำแหน่งเริ่มต้น (R) เมื่อได้ตำแหน่งเริ่มต้นแล้ว ให้เลือกตัวอย่างในลำดับถัดไปโดยมีช่วงห่างของแต่ละตัวอย่างเท่ากับระยะห่างของการสุ่ม

1) สุ่มตัวอย่างในรอบแรกสุ่มหาตำแหน่งเริ่มต้น (Random Start : R) ตำแหน่งที่ 2 ได้ขนาดตัวอย่าง 80 ตัวอย่าง แต่ยังขาดอีก 68 ตัวอย่าง

2) ดำเนินการสุ่มซ้ำโดยวิธีเดิมโดยตัดคนที่สุ่มแล้วออกสุ่มหาจำนวนที่เหลืออีก 68 ตัวอย่าง โดยหาช่วงของการคำนวณตัวอย่าง 160/68 = 2.35 ปัดเป็นตำแหน่งที่ 2 สุ่มตัวอย่างง่ายเพื่อหาตำแหน่งเริ่มต้น (Random Start: R) ของตัวอย่างแรก ระหว่างตำแหน่งที่ 1 ถึงตำแหน่งที่ 3 นับเป็นตัวอย่างที่ 81 สุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบต่อเนื่องจากตำแหน่งที่ 2 โดยเลือกตัวอย่างอีกทุก ๆ ตำแหน่งที่ 2 ไปเรื่อย ๆ ได้ขนาดตัวอย่างครบ 52 ตัวอย่างรวมกันกับกลุ่มตัวอย่างสุ่มได้แล้ว 80 ตัวอย่าง รวมเป็น 132 ตัวอย่างยังขาดอีก 16 อย่าง

3) ดำเนินการสุ่มซ้ำโดยวิธีเดิมโดยตัดคนที่สุ่มแล้วออกสุ่มหาจำนวนที่เหลืออีก 16 ตัวอย่าง โดยหาช่วงของการคำนวณตัวอย่าง 108/16 = 6.75 ปัดเป็นตำแหน่งที่ 8 สุ่มตัวอย่างง่ายเพื่อหาตำแหน่งเริ่มต้น (Random Start: R) ของตัวอย่างแรก ระหว่างตำแหน่งที่ 1 ถึงตำแหน่งที่ 8 นับเป็นตัวอย่างที่ 133

4) สุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบต่อเนื่องจากตำแหน่งที่ 8 โดยเลือกตัวอย่างอีกทุก ๆ ตำแหน่งที่ 8ไปเรื่อย ๆ ได้ขนาดตัวอย่างครบ 14 ตัวอย่างรวมกันกับกลุ่มตัวอย่างสุ่มได้แล้ว 132 ตัวอย่างรวมเป็น 146 ตัวอย่างยังขาดอีก 2 อย่างดำเนินการสุ่มซ้ำโดยวิธีการเดิมเพื่อสุ่มตัวอย่างอีก 2 ตัวอย่างที่เหลือเพื่อให้ขนาดตัวอย่างครบทั้ง 148 ตัวอย่าง

3.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยและวิธีการวัด

3.3.1 ตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่

3.3.1.1 คุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย

- เพศ หมายถึง เพศของหัวหน้างานที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชนจังหวัดขอนแก่นตามแผนกต่าง ๆ ที่ศึกษามีระดับการวัดเป็นนามสเกล (Nominal Scale) วัดเป็น (1) ชาย (2) หญิง

- อายุ หมายถึง อายุของหัวหน้างานที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชนจังหวัดขอนแก่นในขณะที่ตอบแบบสอบถาม มีหน่วยนับเป็นปีและมีระดับการวัดเป็นอัตราส่วนสเกล (Ratio Scale)

- รายได้ หมายถึง รายได้โดยรวมทั้งหมดในหนึ่งเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม มีหน่วยนับเป็นบาท/เดือน และมีระดับการวัดเป็นอัตราส่วนสเกล (Ratio Scale)

- ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดในขณะที่ตอบแบบสอบถาม มีระดับการวัดเป็นอันดับ (Ordinal Scale) วัดเป็น (1) ต่ำกว่าปริญญาตรี (2) ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (3) สูงกว่าปริญญาตรี

- สถานภาพสมรส หมายถึง สถานสมรสของผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการวัดเป็นนามสเกล (Nominal Scale) วัดเป็น (1) โสด (2) คู่ (3) หม้าย/หย่า/แยก

- ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งหัวหน้างาน หมายถึงระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งหัวหน้างานในโรงพยาบาลชุมชน มีหน่วยนับเป็นปีมีระดับการวัดเป็นอัตราส่วนสเกล (Ratio Scale)

- ประสบการณ์ฝึกอบรมด้านการบริหารความเสี่ยง หมายถึง หมายถึงประสบการณ์และการเข้ารับการฝึกอบรมด้านการบริหารความเสี่ยงของหัวหน้างานในโรงพยาบาลชุมชนมีระดับการวัดเป็นนามสเกล (Nominal Scale) วัดเป็น (1) เคยได้รับการฝึกอบรม (2) ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม

- แผนกที่ปฏิบัติงาน หมายถึง แผนกที่หัวหน้างานในโรงพยาบาลชุมชนปฏิบัติงานอยู่มีระดับการวัดเป็นนามสเกล (Nominal Scale) วัดเป็น (1) กลุ่มการพยาบาล (2) กลุ่ม

งานเวชปฏิบัติครอบครัวและชุมชน (3) ฝ่ายบริหารงานทั่วไป (4) กลุ่มงานเทคนิคบริการ (5) งานชันสูตรโรค (6) แผนกผู้ป่วยนอก (7) งานอุบัติเหตุฉุกเฉิน (8) งานห้องคลอด (9) งานห้องผ่าตัด (10) แผนกผู้ป่วยใน (11) หน่วยจ่ายกลาง (12) งานทันตกรรม

3.3.1.2 แรงจูงใจในการบริหารความเสี่ยงของหัวหน้างานในโรงพยาบาลชุมชนซึ่งประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยจูงใจได้แก่ ความสำเร็จในการทำงานการยอมรับนับถือ ลักษณะงาน ความรับผิดชอบความก้าวหน้าในตำแหน่งและปัจจัยค้ำจุนได้แก่ เงินเดือน/ค่าตอบแทน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การปกครองบังคับบัญชา นโยบายและการบริหาร สภาพการปฏิบัติงาน สถานภาพของวิชาชีพ ความมั่นคงในการปฏิบัติงาน ชีวิตความเป็นอยู่ส่วนตัวมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีระดับการวัดเป็นช่วงสเกล (Interval Scale) มีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ระดับ (5, 4, 3, 2, 1) โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้ (Likert 's Scale อ้างถึงใน บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2549)

แรงจูงใจในการบริหารความเสี่ยงระดับมากที่สุด	เท่ากับ	5 คะแนน
แรงจูงใจในการบริหารความเสี่ยงระดับมาก	เท่ากับ	4 คะแนน
แรงจูงใจในการบริหารความเสี่ยงระดับปานกลาง	เท่ากับ	3 คะแนน
แรงจูงใจในการบริหารความเสี่ยงระดับน้อย	เท่ากับ	2 คะแนน
แรงจูงใจในการบริหารความเสี่ยงระดับน้อยที่สุด	เท่ากับ	1 คะแนน

การแปลผล แรงจูงใจที่มีผลต่อการบริหารความเสี่ยงของหัวหน้างานในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดขอนแก่น ด้านปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุนโดยจัดระดับ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยใช้ค่าเฉลี่ยคะแนนมาเป็นตัวกำหนด (สำเริง จันทรสุวรรณและสุวรรณ บัวทวน, 2547) ดังนี้

ความหมาย	**ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย**
มีแรงจูงใจในการบริหารความเสี่ยง อยู่ในระดับมากที่สุด	4.50-5.00
มีแรงจูงใจในการบริหารความเสี่ยง อยู่ในระดับมาก	3.50-4.49
มีแรงจูงใจในการบริหารความเสี่ยง อยู่ในระดับปานกลาง	2.50-3.49
มีแรงจูงใจในการบริหารความเสี่ยง อยู่ในระดับน้อย	1.50-2.49
มีแรงจูงใจในการบริหารความเสี่ยง อยู่ในระดับน้อยที่สุด	1.00-1.49

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ห้องสมุดงานวิจัย

3.3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

คือการบริหารความเสี่ยงของหัวหน้างานในโรงพยาบาลชุมชนจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย การค้นหาความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การจัดการความเสี่ยงและการประเมินผลความเสี่ยงมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และมีระดับการวัดเป็นช่วงสเกล (Interval Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนระดับการบริหารความเสี่ยงในแต่ละด้านตามเกณฑ์ให้คะแนนแบบประมาณค่าของ Likert (Likert 's Scale อ้างในบุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2549) ดังนี้

มีระดับการบริหารความเสี่ยงระดับมากที่สุด	ให้	5 คะแนน
มีระดับการบริหารความเสี่ยงระดับมาก	ให้	4 คะแนน
มี ระดับการบริหารความเสี่ยงระดับปานกลาง	ให้	3 คะแนน
มีระดับการบริหารความเสี่ยงระดับน้อย	ให้	2 คะแนน
มี ระดับการบริหารความเสี่ยงระดับน้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน

การแปลผลคะแนน

เกณฑ์การตัดสินคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามแรงจูงใจในการบริหารความเสี่ยงของหัวหน้างานในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดขอนแก่น พิจารณาในรูปคะแนนเฉลี่ย โดยจัดระดับ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยใช้ค่าเฉลี่ยคะแนนมาเป็นตัวกำหนด (สำเริง จันทรสุวรรณและสุวรรณ บัวทวน, 2547) ดังนี้

ความหมาย	ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย
มีแรงจูงใจในการบริหารความเสี่ยง อยู่ในระดับมากที่สุด	4.50-5.00
มีแรงจูงใจในการบริหารความเสี่ยง อยู่ในระดับมาก	3.50-4.49
มีแรงจูงใจในการบริหารความเสี่ยง อยู่ในระดับปานกลาง	2.50-3.49
มีแรงจูงใจในการบริหารความเสี่ยง อยู่ในระดับน้อย	1.50-2.49
มีแรงจูงใจในการบริหารความเสี่ยง อยู่ในระดับน้อยที่สุด	1.00-1.49

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามการบริหารความเสี่ยงของหัวหน้างานในโรงพยาบาลชุมชนจังหวัดขอนแก่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนเอกสาร วารสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย

1) เพศ เป็นแบบสอบถามที่มีข้อคำถามแบบปลายปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบ 2 ตัวเลือก ได้แก่ (1) เพศชาย (2) เพศหญิง

2) อายุ เป็นแบบสอบถามที่มีข้อคำถามเป็นแบบให้เติมคำโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบเป็นอายุที่นับเป็นปีบริบูรณ์ในขณะที่ตอบแบบสอบถาม

3) รายได้ เป็นรายได้โดยรวมทั้งหมดในหนึ่งเดือนของผู้ตอบแบบสอบถามมีหน่วยนับเป็นบาท/เดือนเป็นแบบสอบถามที่มีข้อคำถามเป็นแบบเติมคำให้ผู้ตอบแบบสอบถามเติมรายได้ที่ได้รับในปัจจุบัน

4) ระดับการศึกษา เป็นแบบสอบถามที่มีข้อคำถามแบบปลายปิดให้เลือกตอบ 3 ตัวเลือก ได้แก่ (1) ต่ำกว่าปริญญาตรี (2) ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (3) สูงกว่าปริญญาตรี

5) สถานภาพสมรส เป็นแบบสอบถามที่มีข้อคำถามเป็นแบบปลายปิดให้เลือกตอบ 3 ตัวเลือก ได้แก่ (1) โสด (2) คู่ (3) หม้าย/หย่า/แยก

6) ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งหัวหน้างานเป็นแบบสอบถามที่มีข้อคำถามเป็นแบบให้เติมคำ มีหน่วยนับเป็นปีโดยเริ่มนับตั้งแต่ปฏิบัติงานในตำแหน่งหัวหน้างานหรือรักษาการในตำแหน่งหัวหน้างานจนถึงปัจจุบัน

7) ประสบการณ์การฝึกอบรมด้านการบริหารความเสี่ยงและความปลอดภัยเป็นแบบสอบถามที่มีข้อคำถามแบบปลายปิดให้เลือกตอบ 2 ตัวเลือก ได้แก่ (1) เคยได้รับการอบรม (2) ไม่เคยได้รับการอบรม

8) แผนกที่ปฏิบัติงานเป็นแบบสอบถามที่มีข้อคำถามแบบปลายปิดให้เลือกตอบ12 ตัวเลือก ได้แก่ (1) กลุ่มการพยาบาล (2) กลุ่มงานเวชปฏิบัติครอบครัวและชุมชน(3) ฝ่ายบริหารงานทั่วไป (4) กลุ่มงานเทคนิคบริการ (5) งานชันสูตรโรค (6) แผนกผู้ป่วยนอก (7) งานอุบัติเหตุฉุกเฉิน (8) งานห้องคลอด (9) งานห้องผ่าตัด (10) แผนกผู้ป่วยใน (11) หน่วยจ่ายกลาง (12) งานทันตกรรม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามแรงจูงใจในการบริหารความเสี่ยงของหัวหน้างาน ประกอบด้วยปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุนโดยอาศัยแนวคิดของเฮอร์ซเบิร์กมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยให้เลือกตอบ 5 ระดับ (5, 4, 3, 2, 1)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามการบริหารความเสี่ยงของหัวหน้างานในโรงพยาบาลชุมชน โดยใช้กระบวนการบริหารความเสี่ยงของภายในหน่วยงาน/แผนก ของสถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาลประกอบด้วย 4 มิติ ได้แก่ การค้นหาความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การจัดการความเสี่ยงและการประเมินผลความเสี่ยงมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยให้เลือกตอบ 5 ระดับ (5, 4, 3, 2, 1)

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ในการบริหารความเสี่ยงของหัวหน้างานในโรงพยาบาลชุมชนจังหวัดขอนแก่น เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการบริหารความเสี่ยงของหัวหน้างานในโรงพยาบาลชุมชนจังหวัดขอนแก่น ให้แสดงความคิดเห็นโดยอิสระ

3.5 การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.5.1 วิธีการสร้างเครื่องมือ

3.5.1.1 ศึกษา ทบทวนจากเอกสาร วารสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.5.1.2 กำหนดขอบเขต โครงสร้างของเนื้อหาที่จะทำการสร้างแบบสอบถาม

3.5.1.3 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามรูปแบบเนื้อหาที่ได้กำหนดไว้ พร้อมตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษาเบื้องต้นโดยผู้วิจัย

3.5.1.4 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความครอบคลุมของเนื้อหาโดยนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำไปปรับปรุงพัฒนาก่อนนำไปทดลองใช้

3.5.1.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาและปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับหัวหน้างานที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชนที่มีลักษณะแวดล้อมการปฏิบัติงานใกล้เคียงกันโดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับหัวหน้างานในโรงพยาบาลชุมชนที่ปฏิบัติงานในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 30 ท่าน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเที่ยงของแบบสอบถามเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาต่อไปก่อนนำไปใช้จริง

3.5.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.5.2.1 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความตรงตามเนื้อหา ความเหมาะสมด้านภาษาและความครอบคลุมต่อวัตถุประสงค์รวมทั้งเกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามในแต่ละส่วนและการแปลความหมาย จากนั้นนำไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมจึงนำเสนอต่ออาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งก่อนที่จะนำแบบสอบถามไปทดลองหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม

3.5.2.2 ตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือ(Reliability)โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบปรับปรุงโดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านแล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจาก หัวหน้างานในโรงพยาบาลชุมชนที่ปฏิบัติงานในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 3โรงพยาบาล ได้แก่ โรงพยาบาลโชคชัย อำเภอโชคชัย โรงพยาบาลประทาย อำเภอประทาย และโรงพยาบาลบัวใหญ่ อำเภอบัวใหญ่เนื่องจากมีลักษณะแวดล้อมการปฏิบัติงานที่ใกล้เคียงกัน เก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 30 คนแล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามโดยวิธี Alpha Coefficient ของ Cronbach ซึ่งได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งชุดเท่ากับ 0.97

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากคณะกรรมการจริยธรรม การวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่นเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยจึงดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2554 ถึงวันที่ 31 มกราคม 2554 ตามขั้นตอนดังนี้

3.6.1 ผู้วิจัยทำหนังสืออนุเคราะห์จากคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นถึงนายแพทย์สาธารณสุข จังหวัดขอนแก่นและผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชนทุกแห่งในจังหวัดขอนแก่นเพื่อประสานงานขออนุญาตทำวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่

3.6.2 ผู้วิจัยประสานงานกับผู้ช่วยวิจัยในแต่ละโรงพยาบาลในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลตอบกลับทางไปรษณีย์ภายใน 30 วัน

3.6.3 กรณีไม่ได้รับการตอบกลับภายใน 30 วัน ติดตามทางโทรศัพท์และส่งแบบสอบถามอีกครั้งทางไปรษณีย์เพื่อให้ตอบกลับภายใน 30 วัน

3.7 การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

3.7.1 นำแบบสอบถามที่รวบรวมมาได้ไปตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วน

3.7.2 นำข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนความสมบูรณ์ไปลงรหัสข้อมูล

3.7.3 ควบคุมคุณภาพของการบันทึกข้อมูลโดยทำการบันทึก 2 ครั้งโดยจัดเก็บข้อมูลเป็น 2 แฟ้มจากนั้นทำการตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกข้อมูล ด้วยการพิมพ์ข้อมูลทั้ง 2 แฟ้มมาตรวจสอบความถูกต้อง ความเป็นไปได้และความสอดคล้องของข้อมูล หากพบข้อผิดพลาด เช่น พบค่าของข้อมูลที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ จะทำการตรวจสอบกับแบบสอบถามและดำเนินการแก้ไข ทดสอบการแจกแจงข้อมูลทางสถิติ ตามข้อกำหนดทางสถิติวิเคราะห์ (Assumption) ก่อนนำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์

3.8 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปมาตรฐานในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมานในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.8.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

3.8.1.1 คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ประสบการณ์ฝึกอบรมและแผนกที่ปฏิบัติงานใช้สถิติ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าสูงสุดและค่าต่ำสุด

3.8.1.2 ระดับแรงจูงใจและระดับการบริหารความเสี่ยงของหัวหน้างานในโรงพยาบาลชุมชน ใช้สถิติ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.8.1.3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามผู้วิจัยรวบรวบและวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่ออธิบายเชิงพรรณนา

3.8.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

3.8.2.1 ใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ในการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตามทีละคู่ (Bivariate Analysis) กรณีข้อมูลมีการวัดเป็น Interval Scale ขึ้นไป ได้แก่ อายุ รายได้ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน แรงจูงใจกับการบริหารความเสี่ยงของหัวหน้างานในโรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดขอนแก่นกรณีที่ต้องการทดสอบความสัมพันธ์ตัวแปรที่มีระดับการวัดต่ำกว่าช่วงสเกลและอัตราส่วนสเกลต้องแปลงตัวแปรระดับ นามสเกลและอันดับสเกลให้เป็นตัวแปรหุ่นโดยกำหนดตัวแปรที่สนใจให้มีค่าเท่ากับ 1 และตัวแปรที่ไม่สนใจให้มีค่าเท่ากับ 0 ก่อนนำไปหาความสัมพันธ์ (สำเริง จันทรสุวรรณและสุวรรณ บัวทวน, 2547) ดังนี้

ตัวแปร	กำหนดค่าตัวแปรที่สนใจ		กำหนดค่าตัวแปรที่ไม่สนใจ	
เพศ	เพศหญิง	1	เพศชาย	0
ระดับการศึกษา	สูงกว่าปริญญาตรี	1	ระดับการศึกษาอื่น ๆ	0
สถานภาพสมรส	คู่	1	สถานภาพสมรสอื่น ๆ	0
ประสบการณ์ฝึกอบรม	เคยได้รับการอบรม	1	ไม่เคยได้รับการอบรม	0
แผนกที่ปฏิบัติงาน	กลุ่มการพยาบาล	1	แผนกอื่น ๆ	0

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวนี้ ผู้วิจัยได้นำตัวแปรอิสระทุกตัวที่ต้องการวิเคราะห์จับคู่กับตัวแปรตามทีละตัว ได้แก่ การหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคล แรงจูงใจกับการบริหารความเสี่ยงของหัวหน้างานในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดขอนแก่น โดยการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติแบบสองทาง (Two-tailed) ถ้าค่า p-value น้อยกว่า 0.05 แสดงว่าค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามแต่ละคู่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติ (Level of Significant) ที่ระดับ 0.05

สำหรับเกณฑ์การแบ่งระดับคะแนนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ใช้วิธีการแบ่งตามเกณฑ์ของ Elifson Kirkw (1990) มีค่าตั้งแต่ -1 ถึง + 1 แบ่งระดับได้ดังนี้

ไม่มีความสัมพันธ์ (No Relationship)	r = 0
มีความสัมพันธ์ต่ำ (Weak Relationship)	r = ± 0.01 ถึง 0.30
มีความสัมพันธ์ปานกลาง (Moderate Relationship)	r = ± 0.31 ถึง ± 0.70
มีความสัมพันธ์สูง (Strong Relationship)	r = ± 0.71 ถึง ± 0.99
มีความสัมพันธ์สูงมาก (Perfect Relationship)	r = ± 1

3.8.2.2 ใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Logistic Regression) ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์หลายตัวแปร (Multivariate Relationship) ซึ่งเป็นวิธีการทางสถิติที่อธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระตั้งแต่ 2 ตัวแปรขึ้นไปที่มีผลต่อตัวแปรตามตัวเดียววิเคราะห์เพื่อหาคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุนที่มีผลต่อการบริหารความเสี่ยงของหัวหน้างานในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดขอนแก่น

3.9 จริยธรรมในการวิจัย

ผู้วิจัยจะพิทักษ์สิทธิของอาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการ โดยยึดหลัก 3 ประการ คือ หลักความเคารพในบุคคล (Respect For Person) หลักคุณประโยชน์และไม่ก่ออันตราย (Beneficence) หลักยุติธรรม (Justice) ซึ่งจะคำนึงถึงการเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การให้คำยินยอมโดยได้รับข้อมูลที่เพียงพอและเป็นอิสระในการตัดสินใจ การเคารพในความเป็นส่วนตัวและรักษาความลับ กล่าวคือ ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูล โดยจะต้องให้ข้อมูลและชี้แจงให้อาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการเข้าใจอย่างชัดเจน และให้ความเป็นอิสระในการตัดสินใจ ไม่มีการบังคับหรือทำให้เกิดความเกรงใจ และการตัดสินใจจะไม่ส่งผลกระทบต่องานปัจจุบันที่ทำอยู่ รวมถึงในอนาคตและข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยจะเก็บรักษาข้อมูลเป็นความลับ จะเผยแพร่ข้อมูล ในลักษณะภาพรวมไม่ระบุถึงตัวบุคคลหรือสถานที่ทำงาน โดยผู้วิจัยมีมาตรการในการรักษาความลับในแบบสอบถามจะไม่มีการ

ระบุชื่อ นามสกุล ที่อยู่ สถานที่ทำงาน หรือข้อมูลต่าง ๆ ที่จะสามารถสื่อถึงตัวบุคคลได้ ผู้วิจัยจะทำการระบุเพียง รหัสชุดของแบบสอบถามเท่านั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์กับทางคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่นและได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่นเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2553 ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล